

Jaarverslag 1988.

periode april 1988 - februari 1988.

Het jaar 1988 kan gekenschetst worden als een periode waarin de vogelwerkgroep vele activiteiten ontplooipte en waarin de betrokkenheid van de leden merkbaar toenam. In dat kader was het vooral bemoedigend te zien, dat de opkomst bij de maandelijkse leden vergaderingen doorgaans zeer goed was. Er werd een negental excursies georganiseerd (een minder dan in 1987), waarvoor de belangstelling matig was, aan de tellingen en inventarisaties werd voldoende aandacht besteed en in het landschapsonderhoud viel een opleving te bespeuren. De groei in het ledenaantal, die in 1987 spectaculair te noemen was, zette zich in een meer gematigd tempo voort: werd het jaar begonnen met 45 leden, thans tellen we er 48.

Aangezien het vorige jaarverslag zich - door het late verschijnen - uitstreckte over de periode tot en met april 1988, bestrijkt dit verslag slechts een periode van tien maanden.

In het kader van de interne vogelcursus werden de activiteiten voortgezet. Ter vermeerdering van de vogelkennis werden in de achter ons liggende periode excursies georganiseerd naar de volgende gebieden:

- Zoomland, 2 april 1988
- De Mortelen, 17 april 1988
- Naardermeer 23 mei 1988
- Midden-Limburg (ortolanenexcursie), 12 juni 1988 X
- Walcheren 25 september 1988
- Ooijpolder/Niederrhein, 4 januari 1989
- Landschotse Heide (steltploers), 28 augustus 1988

Daarnaast werd een meerdaagse excursie georganiseerd naar Schiermonnikoog, die ondanks de hardnekkige mist zeer geslaagd genoemd kan worden. Er werd een groot aantal soorten waargenomen, en de discussies over Amerikaanse Smienten en andere exoten zullen velen nog lang heugen. Over het algemeen was de opkomst redelijk, maar niet overweldigend. Vanwege het slechte weer (althans, zo liet het zich aanzien) moest de excursie naar Walcheren het met slechts een deelnemer doen. Maar aanleiding daarvan werden de organisatorische afspraken nog eens aangescherpt: Voortaan zal voor iedere excursie een contactpersoon worden aangewezen, die bij twijfel over het wel of niet doorgaan aan de vooravond telefonisch bereikbaar is om de definitieve beslissing door te geven. In de meeste gevallen zorgde Niels Gilissen voor een gedegen verslaglegging van de excursies.

Traditioneel werd in het voorjaar weer een regenwulp- en een korhoendertelling georganiseerd terwijl in het najaar weer werd meegewerkt aan de bekentelling en de rietganzentelling.

De Korhoendertelling leverde opnieuw een lager aantal exemplaren op; het eerste, dat zich in 1987 leek aan te dienen op de Oirschotse Heide heeft zich niet doorgezet. Een kort verslag werd door Arno Braam toegelicht op de ledenvergadering van 15 september.

De belangrijke regenwulpslaapplaatsen werden allen gecontroleerd. Er werden maximaal ongeveer 1700 exemplaren aangetroffen.

De bekentellingen liepen zoals gewoonlijk; wel bestaat de indruk dat het animo afnemende is. Er werden dan ook minder kilometers geteld dan gebruikelijk. De extreem zachte winter maakte overigens de kans op spectaculaire wintergasten overigens ook wel erg klein, hetgeen wellicht ook een verklaring is voor een wat kleinere interesse. Wel werden bij alle tellingen relatief veel Watersnippen gezien.

Ook de ganzentellingen van 1988/1989 droegen de sporen van het zachte winterweer. Ondanks de lage absolute aantallen kon echter worden geconcludeerd, dat onze regio als overwinteringsgebied van Taigarietganzen juist onder deze omstandigheden van groot belang bleef. De grootste groep Taigarietganzen, die in Nederland kon worden aangetroffen, pleisterde in Midden-Brabant. Opvallend was

verder, dat het traditonale overwinteringsgebied Het Helvoirts Broek na de ontginningswerkzaamheden in het najaar vrijwel in het geheel niet door de kwetsbare Taigarietganznen bezocht werd. Een in Oost-Duitsland geringde Toendrarietgans kon worden afgelezen in Alphen.

De broedvogelinventarisaties in het Dal van de Voorste Stroom en in het Helvoirts Broek werden volgens plan uitgevoerd. Met name in het Helvoirts Broek werden interessante gegevens verzameld, die bewijzen, dat tot in het voorjaar van 1988 dit beekdal als een van de gaafste van de provincie kon gelden. Het is uiterst belangrijk om de ontwikkelingen in de volgende seizoenen, na de ingrijpende grondwerkzaamheden in het najaar, te blijven volgen. De inventarisatie in het Dal van de Voortse Stroom leverden als "bonus" een paar onverwachte waarnemingen op van de Kwartelkoning; geen alledaagse gast in onze contreien.

Ten behoeve van het Bonte Vliegenvangerproject werden zowel het proefgebied als het controlegebied gecontroleerd op de aanwezigheid van holenbroeders. Broedgevallen van Bonte Vliegenvangers werden in geen van beide gebiedjes vastgesteld, maar wel daarbuiten, waar het Oisterwijkse bosgebied grenst aan villabebouwing. Overigens ontstond gedurende de inventarisaties twijfel aan de juiste maten van de invlieggaten van de gebruikte nestkasten. Deze zijn in de winter aangepast.

De controle van Kerkuilenkasten onderging een ingrijpende wijziging. Het eenmansbedrijf van Nico Hilgers werd op diens verzoek aanzienlijk uitgebreid. Voortaan is er sprake van een 4,95 tal kleinere controlegebiedjes met evenzovele controleurs. Na enige aanloopproblemen lijkt dit systeem nu goed te gaan werken. Bij de overdracht van het werk werd al in de laatste week van februari een broedgeval geconstateerd: in Haaren broedde al een Kerkuil op vier eieren, een interecord voor onze regio.

Het landschapsonderhoud kwam in het seizoen 1988/89 enigszins aarzelend op gang en strekte zich aanvankelijk uit tot normaal onderhoud van knotwilgen en elzenhagen met een verwaarloosbare houtproductie. Tegen de jaarwisseling werd de landschapsonderhoudgroep benaderd door de Stichting Het Brabants Landschap met het verzoek om achterstallig onderhoud uit te voeren in het parkbos van de Binnenhoef te Moergestel. Dit project zal een seizoen in beslag nemen en behelst het herstel van het stelsel van beukenlanen door verwijdering van douglas en Amerikaanse eik, dunningen in fijnsparpercelen en opruiming van een aantal grove dennen ter bevordering van de groei van inheems loofhout. Juist bij dit soort werk blijkt het in de praktijk steeds bezinning nodig op de eigen doelstellingen van de werkgroep. Uiteraard is besloten om tijdig met het werk te stoppen om mogelijke broedgevallen van Buizerd, Havik en Sperwer niet in gevaar te brengen.

Aan het waarnemingenarchief werd dit jaar veel tijd besteed. Onder andere door de inzet van Ronald Smulders, Lieneke Aangenendt, J.v. Daelen en C.v. Oyen, en anderen kon een aanzienlijk deel van de achterstand worden weggewerkt. Door iedere vergadering aandacht te besteden aan de waarnemingskaarten hopen we de deelname en het inleveren van waarnemingen te bevorderen. Ronald verzorgde samen met George van Daelen een toelichting op het archiefwerk tijdens de vergadering van

Op het front van de milieu-actie moest veel energie gestoken worden in onze protesten tegen het diepploegen van grote delen van het Helvoirts Broek. Ondanks ogenschijnlijk goede planologische bestemming en ondanks plaatsing op de Voorrangsinventarisatie van Relatienotagebieden bleek het voor de agrarische ondernemers in het gebied straffeloos mogelijk om de basis weg te nemen onder de hoge natuurwaarden: de bijzondere bodem werd door diepploegen en egaliseren volledig te niet gedaan. Het was bijzonder teleurstellend te moeten ervaren, dat het gemeentebestuur van Helvoirt niet zo krachtadig was om de werkzaamheden

stop te laten zetten om de uitkomst van de juridische procedures af te wachten. In plaats daarvan verschool men zich achter een geconstrueerde onduidelijkheid rond het begrip "ontginning" en gaf men toe aan de druk van het rentmeesterskantoor het Schoutenhuis. Een door ons ingestelde AROB-procedure werd daardoor zinloos. Inmiddels lijkt het erop, dat het aangekondigde voorbereidingsbesluit voor een beter bestemmingsplan in het voorjaar van 1989 ter inzage zal worden gelegd.

Onze werkgroep was in de persoon van Joop van der Groen vertegenwoordigd in de actiegroep "Geen cement in de Gement"; verschillende vergaderingen werden bijgewoond. Er zijn geen spectaculaire vorderingen te melden. In de voorbereidingscommissie voor de Landinrichting de Hilver werden standpunten ingenomen inzake het landschapsplan en de begrenzing van de relatienotagegebieden. Het z.g. "voorontwerp" van het Landinrichtingsplan zal naar verwachting eind 1989 ter inzage komen.

Enkele van de maandelijkse ledenvergaderingen werden besloten met lezingen, waarvan met name genoemd kunnen worden de interessante uiteenzetting van Frans Post over de lotgevallen van de Havik in de omgeving van Weert, de twee natuurfilms van Bart Horvers en de diaserie van George van Daelen over de Pyreneeën.

Tijdens de vorige jaarvergadering werd het idee geopperd om een boekwerk uit te geven, dat tegelijkertijd zowel een publieksvriendelijke presentatie van de werkgroep zou zijn, als een gedegen informatiebron over recente ontwikkelingen in de Middenbrabantse vogelwereld. Dit plan is in de loop van 1988 door een redactie onder aanvoering van Frans Post verder uitgewerkt. Inmiddels is al een belangrijk deel van de teksten geschreven. Publikatie wordt nagestreefd in de loop van 1989; de financiering van het project is daarbij nog onderwerp van aandacht. *zgn.*

Evenals vorig jaar verzorgde Ronald Smulders kennismakingsexcursies voor nieuwe leden. Deze excursies blijken te voorzien in een behoefte. De serie avisscripten kende in de verslagperiode geen nieuwe aflevering, al zou het korhoenderverslag van Arno Braam daarvoor kunnen doorgaan. Het bestuur zal het verschijnen van nieuwe avisscripten in de komende periode echter gaarne stimuleren.

Toon van den Langenberg en Godert Verbiest oefenden ook in 1988 hun functie uit van Vogelbeschermingsconsulent. Zij vertegenwoordigden de Vogelwerkgroep bij het overleg met de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Vogels. Frans Post vertegenwoordigde de v.w.g. bij de SOV-vergaderingen.

→ Landgebruik telling toevoegen
(mich) (worden in 1989 na 4 jaar leden afgeroken)

Financieel verslag 1988.

Inkomsten.

Contributie	f	1440,--
Vogeljaar en Roodborsttapuit	f	382,50
Cursus en excursie	f	50,--
Atlassen	f	65,--
Kasgeld	f	1124,40
Plusrekening	f	3,62
Sterrekening	f	11113,64
Diversen	f	3018,05
totaal	f	17197,21

Uitgaven.

Administratie	f	781,85
Natuurvoorzieningen	f	112,17
Zaalhuren	f	607,--
Propagandamateriaal	f	236,50
Abonnementen	f	898,50
Cursus en excursie	f	100,--
Interne activiteiten	f	999,50
Kasgeld	f	495,--
Sterrekening	f	2625,98
Diversen	f	1011,10
totaal	f	7867,60

Inkomsten	f	17197,21
Uitgaven	f	7867,60
Eindsaldo	f	9329,61

Dit bedrag is als volgt verdeeld:

Kasgeld	f	629,40
Plusrekening	f	3,62
Sterrekening	f	8487,66
Postrekening	f	208,93

Weer is een teruggang in onze reservepot te konstateren. De financiële eindstand van vorig jaar was f 10896,17. Steeds vaker moet ik een beroep doen op onze sterrekening om kosten te dekken. De inkomsten van alleen de contributie kunnen de uitgaven niet opvangen.

Toch staan we dit jaar (1989) voor een grote onkostenpost bij de uitgave van onze geplande bundel. Vraag is of we zulke grote uitgaven verantwoord kunnen doen met in het achterhoofd dat de bundel, niet kostendekkend op zal brengen.

Waarschijnlijk staan daar tegenover wel weer opbrengsten uit het landschapsonderhoud die dit jaar nog te verwachten zijn.

Ook dit jaar zal de discussie gevoerd moeten worden over mogelijk nieuwe inkomsten en het doen van uitgaven.

January 1988